

СТРАТЕГОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ БАЛТІЙСЬКО-ЧОРНОМОРСЬКОГО ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНО-РЕСУРСНОГО КОРИДОРУ НА ЗАСАДАХ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЗАДІЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ

© 2017 КАРПІНСЬКИЙ Б. А., МАКСИМІВ Д. Я., КАРПІНСЬКА О. Б., ГАСЮК Р. В.

УДК 336 (477):[330.322:330.34]

Карпінський Б. А., Максимів Д. Я., Карпінська О. Б., Гасюк Р. В. Стратегіологія формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору на засадах програмно-цільового управління та задіявання інвестиційних платформ

Метою статті є визначення доцільності та розробка стратегіології формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору в контексті активізації та реалізації осередків фінансово-економічного, зокрема інвестиційного, зростання в Єврозоні на основі програмно-цільового управління та цілеспрямованого задіявання інвестиційних платформ на морських кордонах (Гданьськ, Одеса). Обґрунтовано, що формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору посилить позиції України у Європейському регіоні, а також підвищить значення Європейського Союзу у світовому Євро-Атлантичному просторі. Вперше розкрито сутнісно-функціональну (фінансово-економічну) відмінність запропонованого техно-ресурсного коридору від існуючих технологічних, транспортних і фінансових. Наведено соціально-економічні переваги формування даного коридору на рівні як двох держав (Польща, Україна), так і окремих господарюючих суб'єктів і населення. Цілеспрямоване формування означеного техно-ресурсного коридору на засадах програмно-цільового управління забезпечить якісну переорієнтацію національного господарства та кількісну фінансову віддачу, виходячи з раціонального використання як наявних ресурсів, так і незадіяних потенціалів господарюючих суб'єктів і територій.

Ключові слова: інвестування, фінансово-інвестиційні ресурси, стратегіологія, транснаціональний техно-ресурсний коридор, інвестиційні платформи, фінансово-податковий механізм інвестиційного зростання.

Рис.: 3. Бібл.: 28.

Карпінський Борис Андрійович – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна)

E-mail: karpinsky_01@ukr.net

Максимів Дмитро Ярославович – кандидат економічних наук, асистент кафедри економіки та менеджменту, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна)

E-mail: maksimivdmitro88@ukr.net

Карпінська Олена Борисівна – кандидат юридичних наук, адвокат, Адвокатське об'єднання «Карпінська і партнери» (вул. Вітовського, 29, Львів, 79011, Україна)

E-mail: karpinska@ua.fm

Гасюк Руслана Володимирівна – аспірантка кафедри економіки та менеджменту, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна)

E-mail: ruslanagasyuk@ukr.net

УДК 336 (477):[330.322:330.34]

Карпинский Б. А., Максимов Д. Я., Карпинская Е. Б., Гасюк Р. В. Стратегіологія формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору на основі програмно-цільового управління та задіявання інвестиційних платформ

Целью статьи является определение целесообразности и разработка стратегіології формирования Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридора в контексте активізації та реалізації ячеек фінансово-економічного, в том числе инвестиционного, роста в Еврозоне на основе программно-целевого управления и целенаправленного задействования инвестиционных платформ на морских границах (Гданьск, Одесса). Обосновано, что формирование Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридора усилит позиции Украины в Европейском регионе, а также повысит значение Европейского Союза в мировом Евро-Атлантическом пространстве. Впервые раскрыто по существу функциональное (финансово-экономическое) отличие предлагаемого техно-ресурсного коридора от существующих технологических, транспортных и финансовых. Приведены социально-экономические преимущества формирования данного коридора на уровне как двух государств (Польша, Украина), так и отдельных хозяйствующих субъектов и населения. Целенаправленное формирование указанного техно-ресурсного коридора на основе программно-целевого управления обеспечит качественную переориентацию национального хозяйства и количественную финансовую отдачу, исходя из рационального использования как имеющихся ресурсов, так и незадействованных потенциалов хозяйствующих субъектов и территорий.

Ключевые слова: инвестирование, финансово-инвестиционные ресурсы, стратегіологія, транснациональный техно-ресурсный коридор, инвестиционные платформы, финансово-налоговый механизм инвестиционного роста.

Рис.: 3. Библ.: 28.

Карпинский Борис Андреевич – кандидат экономических наук, профессор, заведующий кафедрой экономики и менеджмента, Львовский национальный университет имени Ивана Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина)

E-mail: karpinsky_01@ukr.net

Максимов Дмитрий Ярославович – кандидат экономических наук, ассистент кафедры экономики и менеджмента, Львовский национальный университет имени Ивана Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина)

E-mail: maksimivdmitro88@ukr.net

Карпинская Елена Борисовна – кандидат юридических наук, адвокат, Адвокатское объединение «Карпинская и партнеры» (ул. Витовского, 29, Львов, 79011, Украина)

E-mail: karpinska@ua.fm

Гасюк Руслана Владимировна – аспирантка кафедры экономики и менеджмента, Львовский национальный университет имени Ивана Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина)

E-mail: ruslanagasyuk@ukr.net

UDC 336 (477):[330.322:330.34]

Karpinsky B. A., Maksymiv D. Ya., Karpinska O. B., Hasiuk R. V. The Strategіology of Formation of the Baltic-Black Sea Transnational Techno-Resource Corridor on the Basis of Management by Objective and Involvement of Investment Platforms

The article is aimed at determining the feasibility and elaborating a strategіology of formation of the Baltic-Black Sea transnational techno-resource corridor in the context of the activation and implementation of the financial and economic cells, including investment, of growth in the European region on the basis of management by objective and targeted involvement of investment platforms at maritime boundaries (Gdansk, Odessa). It has been substantiated that formation of the Baltic-Black Sea transnational techno-resource corridor will strengthen Ukraine's position in the European region and also enhance the European Union's importance in the European-Atlantic space. For the first time, the functional (financial-economic) difference between the proposed techno-resource corridor and the existing technological, transport, and financial corridors has been inherently disclosed. The socio-economic advantages of formation of this corridor at the level of both the two States (Poland, Ukraine) and the individual economic entities together with the population have been presented. The targeted formation of the indicated techno-resource corridor on the basis of of management by objective will ensure a qualitative reorientation of the national economy and quantitative financial returns, proceeding from the rational use of both available resources and the untapped potentials of economic agents and territories.

Keywords: investment, financial-investment resources, strategіology, transnational techno-resource corridor, investment platforms, fiscal mechanism for investment growth.

Fig.: 3. Bibl.: 28.

Karpinsky Borys A. – PhD (Economics), Professor, Head of the Department of Economics and Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universitetska Str., Lviv, 79000, Ukraine)

E-mail: karpinsky_01@ukr.net

Maksymiv Dmytro Ya. – PhD (Economics), Assistant of the Department of Economics and Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universitetska Str., Lviv, 79000, Ukraine)

E-mail: maksimivdmitro88@ukr.net

Karpinska Olena B. – PhD (Laws), Attorney, Attorneys' Association «Karpinskaya and partners» (29 Vitovskoho Str., Lviv, 79011, Ukraine)

E-mail: karpinska@ua.fm

Hasiuk Ruslana V. – Postgraduate Student of the Department of Economics and Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universitetska Str., Lviv, 79000, Ukraine)

E-mail: ruslanagasyuk@ukr.net

У сучасних умовах циклічної нестабільності фінансових систем і глобальних ринків доволі стійка обмеженість у збалансованому та відлагодженому транснаціональному зв'язку між окремими прогресивними осередками інвестиційного зростання зумовлює неефективне та нераціональне використання як природних, так і фінансових ресурсів Європейського макрорегіону (у тому числі й України); створює перенасичення кваліфікованих трудових ресурсів в одних галузях чи секторах національних економік або значну їх нестачу в інших; призводить до значного недовикористання сформованих соціально-економічних потенціалів окремих територій. Означене значно знижує фінансову спроможність як окремо взятих територій (регіонів чи держав), так і в цілому – всієї Європи. Окрім цього, обмеженість у чисельності ефективних транснаціональних (міждержавних) фінансових посередників, які б керувалися принципами максимальної взаємовигоди для кожної із сторін, а не лише критеріями максимальної вигоди для найбільш багатих регіонів/держав (як є в більшості випадків), схиляє наукове товариство до пошуку більш раціональних і взаємовигідних механізмів впливу на транснаціональні фінансово-економічні процеси.

Зазначимо, що достатньо цілеспрямовано проблематика транснаціональних коридорів на засадах задіявання інвестиційних платформ науковцями ще не розглядалася, однак певні напрацювання у відповідному напрямку було здійснено такими вченими-економістами: С. А. Володіним [4], В. А. Георгієвим [4], В. О. Огородником [22], А. І. Федун [25], Т. С. Войтенком [3], В. Ф. Столяровим [24] та іншими науковцями.

Виходячи з потреби і перспективності напрямку, метою даної статті є поглиблення теоретичних основ і розробка практичних рекомендацій щодо формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору на засадах програмно-цільового управління та задіявання можливостей і переваг інвестиційних платформ.

Основним завданням визначено розкриття особливостей прояву та виділення науково-практичних рекомендацій з позиції стратегіології розвитку та програмно-цільового управління щодо доцільності формування означеного транснаціонального техно-ресурсного коридору.

СТРАТЕГІОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ІНВЕСТУВАННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗРОСТАННЯ НА ЗАСАДАХ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО УПРАВЛІННЯ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Ключовим теоретичним фундаментом виділення потреби та можливостей інвестування в економічному розвитку стали наукові дослідження А. Пігу (про розподіл ризиків) та Й. Шумпетера (про фінансування інновацій). Пізніше дані дослідження, які аргументовано підтверджено на практиці економічного розвитку у ХХ ст., систематизовано Р. Голдсмітом (про «фінансове поглиблення» як чинник економічного зростання) та Р. Левінім (про фінансовий фактор сприяння структурним зрушенням). На даний час все відчутніше проявляється

вже програмно-цільове управління інвестуванням та інвестиційним зростанням, зокрема через активізацію державної політики. Окрім того, сучасне програмно-цільове управління в цьому напрямі активно використовує підходи стратегіології розвитку, оскільки стосується довготермінових інтересів стратегічних партнерів та інвесторів.

Зазначимо, що за своєю цільовою сутністю *стратегіологія (strategiology)* – сучасна наукова галузь знань про принципові наукові закономірності та засади стратегії дії та управління соціально-економічним розвитком об'єкта з орієнтованістю на системну обмеженість вибору чинників або учасників у реалізації визначених пріоритетів в умовах накладання багатофакторності динамічно-змінних процесів, яка включає в себе окремі науки (наукові погляди, наукові школи), зокрема: стратегічне управління, стратегії підприємства, стратегічний податковий менеджмент, стратегічний податковий контроль, стратегічний моніторинг, стратегічні партнери, стратегічні інвестори, збалансованість фінансової системи, сталий розвиток економіки, антикризове управління, банкрутство, санація, депресивні території, технологічні уклади, глобальні зміни клімату тощо. Стратегіологія через свої фундаментальні підходи впливає та дає можливість досліджувати і приймати обґрунтовані та зважені рішення щодо перспектив розвитку людства, науково-технічного прогресу, демографічну ситуацію, конкурентоспроможність, благополуччя населення тощо. Обмеженість вибору в стратегіології має визначальне значення та володіє значною ціною щодо вірності його прийняття, безпосередньо впливаючи тим на розвиток об'єкта (підприємства, організації, регіону, держави, групи держав) [12–14; 27; 28].

Стратегіологія розвитку – це науковий напрям знань із загальної стратегіології щодо визначальних принципів, закономірностей законів розвитку суспільства та природи, виходячи із сучасних умов обмеженості ресурсів та спрямованості на забезпечення загальноприйнятих стандартів європейськості, здоров'я та довголіття нації.

Виходячи з цілеспрямованого аналізу економічної наукової літератури та власних напрацювань у напрямку осмислення і ґрунтовнішого тлумачення економічного поняття «інвестиція» виявлено, що дефініції «інвестиційне зростання», як окремій економічній категорії чи системному економічному процесу, науковцями приділяється недостатня увага. Хоча значна когорта як вітчизняних, так і зарубіжних учених неодноразово вживали даний термін у своїх дослідженнях, проте вони комплексно не розкривали його сутнісної ознаки та глибокої ролі у функціонуванні фінансової системи держави й економічних процесах, зокрема інвестиційних. Певною мірою цілеспрямоване роз'яснення відповідного (фундаментального) процесу проводилось такими науковцями, як: І. Р. Бузько [2], В. М. Гончаровим [6], К. В. Єрміловою [7], С. В. Захарінім [9], В. А. Лушкінім [19], Дж. В. Семюельсом [26].

Саме інвестиції вважаються в макроекономіці найактивнішим елементом сукупного попиту, що впливає на збалансованість економіки [1, с. 59]. Вони стають

основним засобом прискорення структурної перебудови економіки, пришвидшення науково-технічного прогресу та завершення трансформаційних перетворень в державі [23, с. 43]. Провідна роль інвестицій в суспільному виробництві зумовлюється тим, що вони, трансформуючись в елементи реального капіталу, формують матеріальну основу суспільного виробництва, створюючи реальні передумови для розширеного відтворення [8, с. 38]. А вплив інвестицій на переважну кількість суспільних та економічних процесів робить їх одним з найважливіших інструментів управління економікою.

Інвестування – це тривалий процес, протягом якого відбувається ланцюг трансформацій за певною схемою: ресурси (блага, цінності) – вкладення (витрати) – приріст капітальних вартостей – дохід (ефект). На першому етапі ресурси перетворюються у вкладення (витрати), це, власне, і складає інвестування – процес трансформації інвестицій в об'єкти інвестиційної діяльності. Другий етап – модифікує вкладення в приріст капіталу, який на завершальному етапі трансформується у «приріст капітальних вартостей – дохід», тобто реалізується кінцева мета інвестування – отримання прибутку [5, с. 18]. Виходячи з цього, інвестиційний процес – це механізм, який об'єднує тих, хто пропонує тимчасово вільні кошти, з тими, хто їх потребує [21, с. 18].

Необхідною умовою зростання інвестицій вважається зростання доходів, особливо тих, які трансформуються в заощадження та нові інвестиції. Окремі дослідники визнавали, що інвестиційну діяльність могла стимулювати держава, використовуючи різноманітні фінансові важелі [9, с. 74]. У ринковій економіці України поки що не здатна функціонувати на засадах саморегулювання, тому *ключовим фактором інвестиційного зростання* має стати участь держави в інвестиційному процесі на основі системи гарантій і програм, державних замовлень, формування ринку ефективних інвестиційних проектів, із застосуванням різних механізмів для підтримки конкурентоспроможності та інноваційних високотехнологічних виробництв [23, с. 57].

Брак заощаджень та неприйняття суб'єктами господарювання існуючих інституційних умов інвестування в Україні значно обмежили перспективи довгострокового економічного зростання. Для того, щоб досягти позитивних змін, потрібно переорієнтувати державну політику від антикризового реагування на цілеспрямоване стратегічне регулювання інвестиційної активності та нарощення інвестицій [8, с. 208]. Зростання обсягів інвестицій з усіх можливих джерел та їх ефективне використання є основною передумовою економічного зростання країни в майбутньому [2, с. 6].

Сучасні інвестиційні теорії та моделі виокремлюють важливість і необхідність нарощення інвестицій в економіці національного господарства та вказують на значні економічні зрушення від такого зростання. Фактично зростання економічної чи виробничої діяльності потребує першочергового зростання інвестицій – *інвестиційного зростання*. Саме тому проблема *інвестиційного зростання* була і залишається однією з ключових (магістральних) проблем економіки України.

А постійна нестача інвестиційних ресурсів в економіці, які стали б рушієм економічного зростання, залишає за собою відкритим питання розробки ефективного *механізму нарощення і реалізації інвестиційних потенціалів* та активного використання для цього можливостей програмно-цільового управління.

Отже, в контексті прогресивних зрушень доцільними стають якісно нові фундаментальні та прикладні дослідження з поглиблення розуміння сутності інвестиційних процесів (зокрема, стратегіології розвитку та системного економічного процесу «інвестиційного зростання»), які через постійний брак фінансових ресурсів для їхнього проведення в Україні на сьогодні майже відсутні. Так, фінансування на науку мало б дорівнювати (згідно із законодавством) 1,7% від валового внутрішнього продукту (ВВП), а фактично складає лише 0,48% (у 2016 р.).

Тому активізація інвестиційних процесів є найважливішим і найбажанішим результатом будь-яких реформ, оскільки прогресивне (градуальне) *інвестиційне зростання* може стати ключовим елементом економічних і структурних зрушень, створить підґрунтя для подальшого розвитку й розширеного відтворення економіки, залучення ефективніших технологій, ефективного використання національних ресурсів, підготовки кваліфікованого персоналу, випуску більш конкурентоспроможної та якісної продукції.

Обґрунтування економічної сутності феномена «інвестиційного зростання» та його ролі в розвитку суспільства і національного господарства надасть можливість краще осмислити сутність багатьох економічних процесів, сприятиме вирішенню багатьох соціально-економічних проблем сьогодення, що прямо чи опосередковано взаємопов'язані з інвестиційними процесами, а врешті-решт дозволить сформувати ефективний фінансово-податковий механізм інвестиційного зростання.

Можна стверджувати, що *фінансово-податковий механізм інвестиційного зростання* – це цілеспрямована система прийняття і реалізації управлінських рішень щодо комплексної взаємодії фінансових і податкових методів, важелів та інструментів, за допомогою яких забезпечуються оптимальні кількісні параметри формування фінансово-інвестиційних ресурсів, з метою покращення інвестиційного клімату, інвестиційної привабливості та загальної активізації інвестиційних процесів у визначеній території.

Основними завданнями фінансово-податкового механізму інвестиційного зростання (ФПМІЗ) стануть:

- ✦ усунення і вирішення проблем нестачі інвестиційних ресурсів (нарощення інвестиційних ресурсів) в економіці;
- ✦ спрямування інвестиційних ресурсів у виробничі сектори економіки;
- ✦ стимулювання споживання;
- ✦ повернення довіри інвесторів;
- ✦ створення та підтримка функціонування ефективною системи зв'язку між суб'єктами інвестування в державі;
- ✦ довіра населення до своєї держави.

Підкреслимо, що світовий досвід зародження витоків формування ФПМІЗ у зарубіжних економічних системах свідчить, що науковцями не приділяється достатньої уваги системній сутності цього процесу, його інструментам і важелям, за допомогою яких цей механізм проявляється (приводиться в дію) [6; 7; 11; 26]. Так, на думку М. Портера, найважливішими факторами виробництва є ті, що потребують постійного та системного інвестування, сприяючи кумулятивній активізації загальної економічної діяльності [9, с. 76]. Теорії постіндустріального суспільства – це теорія «поліпшення якості життя», а, як відомо, «поліпшення якості життя» вимагає нових і значних інвестицій [11, с. 62], які, своєю чергою, сприятимуть подальшому циклу інвестиційного зростання.

Інвестиційне зростання стає ключовим процесом активізації економічних і структурних зрушень у державі, надає можливість для розвитку та розширеного відтворення як цілих секторів, так і інших, взаємозалежних та взаємоз'язаних з ними окремих галузей економіки, а також створює передумови для технічного й технологічного перезозброєння виробничого сектора в системі програмно-цільового управління та стратегіології розвитку.

Зростання інвестицій є основою для розвитку підприємств, окремих галузей і економіки загалом, пожевлення інвестиційно-інноваційної активності та неодмінною умовою виходу на стійку траєкторію економічного зростання в системі стратегіології розвитку. А інвестиційний спад свідчить про негативні процеси в економіці та стає найважливішим індикатором ризику щодо входження економіки будь-якої країни в стан кризи [10, с. 8]. Лушкін В. А. в монографії «Інвестиції та економічний розвиток» наводить твердження Світового банку про те, що коли з'являються інвестиції, то вони сформують кон'юнктуру [19, с. 17], тобто основу для майбутніх економічних зрушень, а подальше інвестиційне зростання сприятиме розвитку та розширенню цієї кон'юнктури.

Отже, *інвестиційне зростання* – сукупність процесів, пов'язаних з нарощуванням інвестиційних ресурсів (зокрема фінансових) у майбутньому періоді, які спрямовуються (чи вже спрямовані) у виробничий чи інший інвестиційний процес, з метою подальшого розширення виробництва або/чи збільшення обсягів товарів/послуг (чи інших активів), в яких є потреба (попит), або отриманням запланованих результатів чи певного рівня знань/навичок, каталізатором яких (інвестиційних процесів) є рівень споживання та доходів громадян.

Тому об'єктивно *інвестиційне зростання* слід розуміти [16–18; 20] як наслідок функціонування системи оптимальних відносин між всіма інститутами виробництва, споживання та фінансування, які здійснюються з метою економічного чи соціального ефекту або градуального (поступального) розвитку (зокрема, технологічного). Таким чином, інвестиційне зростання є важливим інструментом інституційних перетворень та реальних структурних змін в економіці, відчутним індикатором ефективності стратегіології розвитку національного господарства.

Таким чином, економічна сутність наслідків інвестиційного зростання за активізації економіки національного господарства полягає в: розширенні можливостей виробничого процесу, оновлення і модернізації виробництва; зростанні платоспроможності населення та збільшенні споживчого попиту на товари і послуги. Тому усвідомлення і реалізація програмно-цільового підходу в напрямку подолання економічних потрясінь шляхом оптимізації стимулювання інвестиційного зростання сприятиме більш ефективному використанню наявних фінансово-інвестиційних потенціалів (ресурсів) території (держави). Стратегіологічно – подальше інвестиційне зростання стане каталізатором для розширення виробничого та споживчого процесу з використанням підходів програмно-цільового управління і децентралізації владних повноважень, що, своєю чергою, забезпечить зростання ВВП, підвищення купівельної спроможності й рівня соціальних стандартів населення.

СТРАТЕГІОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ БАЛТІЙСЬКО-ЧОРНОМОРСЬКОГО ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНО-РЕСУРСНОГО КОРИДОРУ ЧЕРЕЗ ЗАДІЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ

Стратегіологія економічного розвитку території держави залежить від здатності фінансово-економічної системи виявляти, реагувати та перетворювати потенційні незадіяні ресурси в реальні фінансові (інвестиційні) потенціали через певний механізм трансформації. У сучасній економічній теорії багатьма науковцями виділяється досить новий фінансово-економічний інструмент впливу на інвестиційні процеси в державі – *інвестиційні платформи* (ІП), який і повинен стати цим трансформаційним механізмом.

Інвестиційну платформу можна вважати новітнім синергетично-емерджентним і перспективним інструментом нарощування та реалізації інвестиційного потенціалу держави, що здатний, об'єднавши в єдине ціле, пов'язати: науку, бізнес, державу і населення з виробничим процесом, активізуючи соціально-економічний розвиток територій. Інвестиційні платформи є значно ширшим поняттям, ніж спеціальні (вільні) економічні зони (СВЕЗ), оскільки СВЕЗ можуть входити до складу ІП як окремі структурні елементи. З боку бізнесу складовими даних платформ можуть виступати як страхові компанії, так і банки, фінансово-інвестиційні фонди чи інші інституційні інвестори. З боку держави – як окремі державні підприємства, так і цілі сектори економіки. Те саме може стосуватися і науки, коли платформа об'єднує окремі наукові чи дослідні, приватні або державні установи. Приватні домогосподарства, як потужні інвестори економіки, також повинні бути включені в дане середовище, оскільки вони володіють значними фінансово-інвестиційними ресурсами держави. Формування та реалізація інвестиційних платформ вимагає розробки нормативно-правового підґрунтя, вираженого через законодавчу площину. Інвестиційні платформи здійснюватимуть потужний вплив на економіку завдяки своїй прогресивній внутрішньофункціональній структурі, тому вони можуть стати свого роду «осередками зростання» [13].

Отже, ПП створюватимуть найбільш сприятливі та спрощені умови забезпечення взаємозв'язку між всіма суб'єктами економічного співробітництва в системі ФПМІЗ, що забезпечуватиме активізацію інвестиційних процесів, подальше нарощування фінансово-інвестиційних ресурсів і зростання фінансово-економічної спроможності держави, здійснюючи позитивний вплив на розширення фінансово-інвестиційного (податкового) потенціалу, а також забезпечуючи перехід на сучасну прогресивно-синергетичну та інвестиційно-інноваційну модель функціонування економіки в межах міждержавної співпраці. Об'єктивно, що зазначене додатково впливатиме на конкурентоспроможність національної економіки в системі активізації залучення нових капіталів.

Загальну структурно-економічну схему функціонування інвестиційної платформи в системі ФПМІЗ у межах міждержавного співробітництва подано на *рис. 1*.

Доцільно підкреслити, що проблематика формування різного плану платформ стала активно розвиватися на початку XXI ст. Так, у 2004 р. Європейська дослідницька Консультативна рада (*European Research Advisory Board – EURAB*) зазначила, що «Європейські технологічні платформи» (ЄТП) стають однією з найважливіших місій або керованих ініціатив, спрямованих на зміцнення потенціалу Європи шляхом інновацій. ЄТП – це цілеспрямована інтеграція між промисловістю, державними та приватними структурами, які провадять господарську діяльність з метою активізації реалізації інновацій та об'єднання зацікавлених сторін для досягнення стратегічних цілей базових європейських промислових галузей. Фактично базовою метою формування системи ЄТП стає як розробка економічно обґрунтованих програм наукових досліджень, так і прискорене впровадження наукових результатів у практичну площину. Нині 36 національних платформ входять у загальну європейську мережу за напрямками: енергія (7), інформаційні та комунікаційні технології (9), заснована на знаннях біоекономіка (6), виробництво і процеси (9), транспорт (5 платформ відповідно). Україна, як важлива європейська держава, бере участь у формуванні цієї мережі платформ, зокрема, агропродовольчого спрямування.

Так, у 2005 р. під егідою Конфедерації харчової промисловості ЄС (CIAA) для підвищення рівня загальноєвропейського інноваційного прогресу, вдосконалення взаємодії із обміну знаннями, активізації та стимулювання європейської конкурентоспроможності через харчовий ланцюг (починаючи від конкретного поля та закінчуючи столом, тобто від виробничої системи до уваги щодо харчової цінності, здоров'я і добробуту споживачів) була створена ЄТП «Їжа для життя». За своєю сутністю дана ЄТП спрямовує зусилля на інтеграцію транснаціональних інноваційних досліджень у сфері харчування й управління харчовим ланцюгом так, щоб на його виході отримувати інноваційні, нові та вдосконалені продукти харчування для різних ринків, виходячи з потреб і зростаючих запитів споживачів. У загальній структурі цієї ЄТП виділено наукові робочі групи: покращення здоров'я, добробуту та довголіття; безпечна їжа, якій можуть довіряти споживачі; стале та етичне виробництво; переробка їжі, пакування та якість;

їжа та споживачі; управління харчовим ланцюгом; комунікація, навчання та передача технологій.

У цьому контексті, але вже як транспортна платформа у вигляді європейського автобану, розглядається масштабний проект *Via Carpatia*, який з'єднуватиме автомагістраллю через усю Європу Балтійське, Чорне та Середземне моря. Практично Одеса буде з'єднана сучасною транспортною артерією з морськими портами Балтики.

Однак відмінність пропонованого авторами *транснаціонального техно-ресурсного коридору* від технологічних, транспортних чи іншого роду фінансових коридорів полягає в тому, що: по-перше, такий коридор з'єднуватиме між собою транснаціональні прогресивні інвестиційно-економічні осередки зростання – інвестиційні платформи. По друге, відповідний коридор забезпечить становлення взаємоузгодженої комунікаційної системи транспонування та обміну не лише певними товарами, але й інвестиційними та висококваліфікованими трудовими потенціалами, адекватною фінансово-економічною інформацією та технологіями задля досягнення оптимальних кількісних параметрів від використання наявних, зокрема незадіяних потенціалів окремих територій (*рис. 2*).

Наявність, тобто формування свого роду *транснаціонального техно-ресурсного коридору* між такими осередками зростання – інвестиційними платформами, сприятиме встановленню тісного і системного взаємозв'язку в Євро регіоні.

Виходячи з вищезазначеного, пропонується створення в територіальних межах Польщі та України двох інвестиційних платформ: перша – на морському кордоні з Балтійським морем (з центром у м. Гданьськ, Польща), друга – на морському кордоні з Чорним морем (з центром у м. Одеса, Україна) у рамках формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору. Означені платформи через мотиваційний пріоритет їхнього функціонування та вихід до морів передбачають залучення потужних інвестиційних ресурсів, що сприятиме нарощуванню фінансової віддачі національних економік, процесам оновлення виробничих фондів у обох державах (*рис. 3*).

Відповідно Балтійсько-Чорноморський транснаціональний техно-ресурсний коридор створюватиме найбільш сприятливі й спрощені умови щодо превентивної передачі фінансових, інформаційних, технічних, технологічних і природних ресурсів між двома державами. Пропоноване забезпечить цілеспрямоване товарне просування й більш тісну співпрацю у Євро-Азійському та Євро-Атлантичному економічних просторах.

Окрім того, в системі функціонування фінансово-податкового механізму інвестиційного зростання та в межах інвестиційних платформ буде створене так зване «інвестиційне поле» – як ефективне та збалансоване економічне середовище комунікації, яке сприятиме активізації та підтримці тісного (системного) взаємозв'язку між економічними суб'єктами за формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору, позитивно впливаючи як

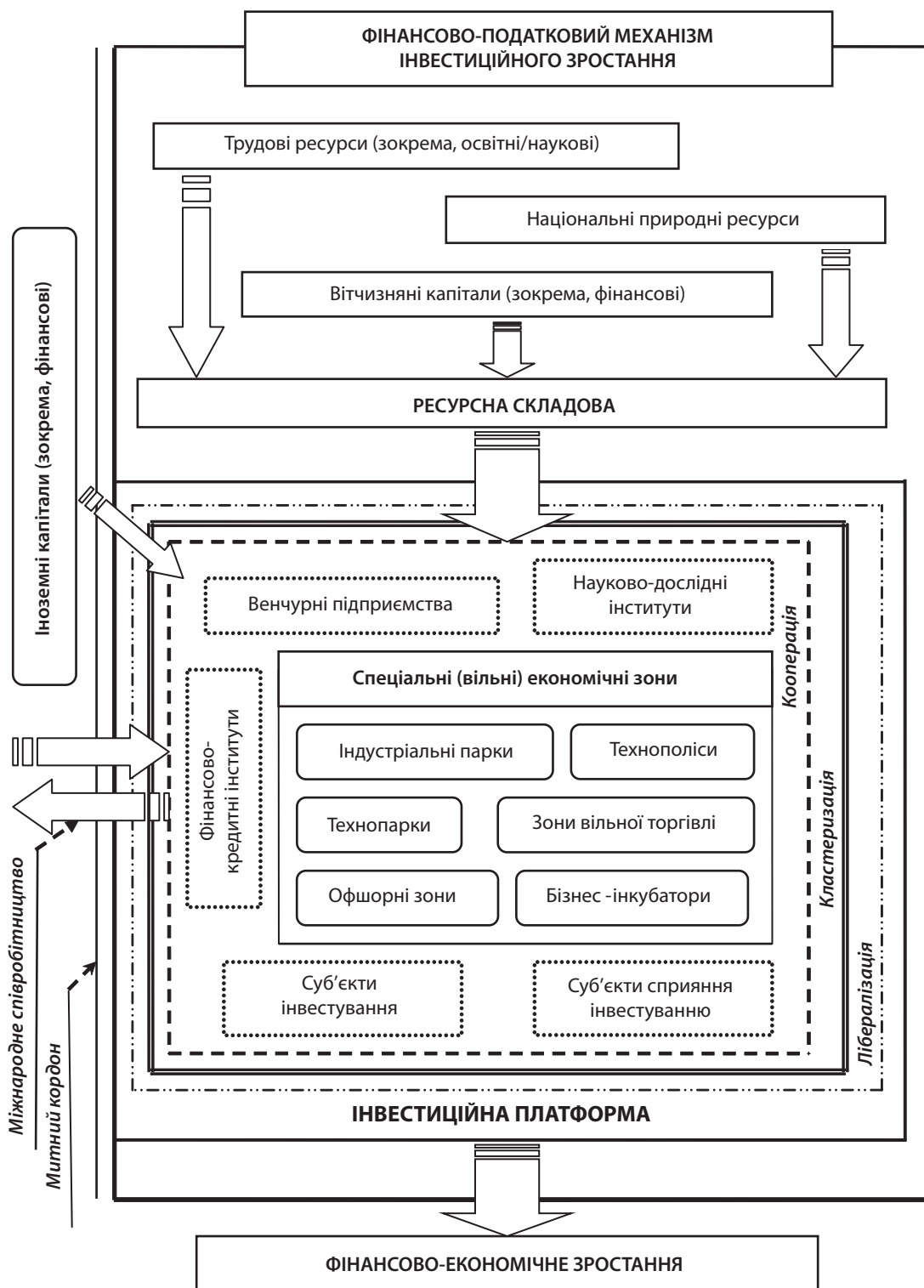

Рис. 1. Розширена структурно-економічна модель функціонування інвестиційної платформи в системі ФПМІЗ

Джерело: авторська розробка.

на інвестиційне зростання, так і на фінансові результати національного господарства.

Загалом, виходячи з позиції програмно-цільового управління та стратегіології розвитку, результатом від формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору буде:

- ✦ збільшення зайнятості населення та зниження рівня безробіття в рамках функціонування коридору;

- ✦ створення додаткових високотехнологічних робочих місць у напрямках діяльності господарюючих суб'єктів, пов'язаних з його функціонуванням;
- ✦ нарощування податкових надходжень від підприємницьких структур, які матимуть діяльність в даному середовищі;
- ✦ розширення інфраструктурного потенціалу та його використання в системі функціонування коридору;

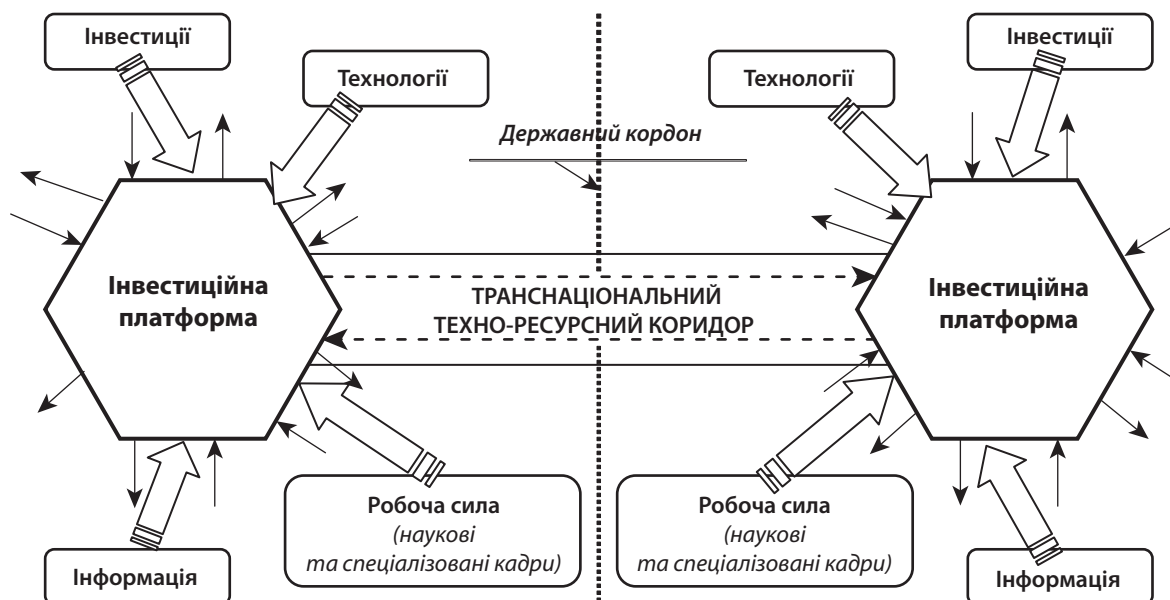

Рис. 2. Функціональна структура транснаціонального техно-ресурсного коридору

Джерело: авторська розробка.

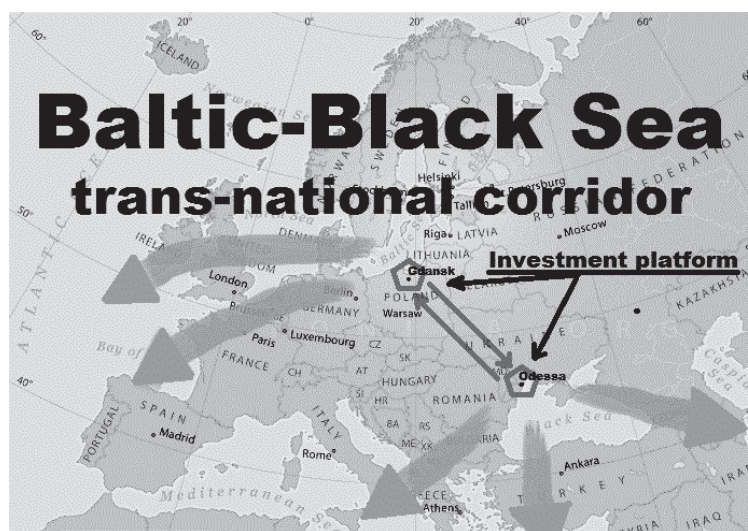

Рис. 3. Загальна схема стратегіології формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору як мотиваційного пріоритету інвестиційного зростання

Джерело: запропоновано авторами.

- ✦ підвищення ділової довіри між різними господарюючими суб'єктами (партнерами) в реалізації сучасних управлінських рішень;
- ✦ розширення коопераційних зав'язків та можливостей для їхнього раціонального використання з метою забезпечення інтересів прибутковості міжпортового коридору;
- ✦ зростання фінансової віддачі від парадигми державотворчого патріотизму нації в частині кількісної (податкової) домінанти за рахунок зниження тінізації економіки [15];
- ✦ цілеспрямоване прискорення процесу доставляння (перевезення) товару до споживача;
- ✦ ефективне використання сформованої транспортної системи та складського господарства в інтересах виробників, споживачів та інвесторів;
- ✦ зростання інвестиційних можливостей у рамках дії коридору;
- ✦ скорочення часу на проведення митних процедур;
- ✦ активізація розвитку підприємницьких структур у транснаціональному коридорі та покращення фінансового та інвестиційного клімату за використання оригінального фінансово-податкового механізму інвестиційного зростання;
- ✦ підвищення середньої заробітної плати працюючих у рамках функціонування коридору;
- ✦ збільшення надходжень від підприємницьких структур у місцеві бюджети, що дозволить оптимально виконувати соціальні зобов'язання;
- ✦ раціональне використання ресурсного і кадрового потенціалів обох держав;

- ✦ надання додаткових можливостей у зайнятості населення дотичних до діяльності транснаціонального коридору галузям, організаціям та підприємствам;
- ✦ зменшення забрудненості навколишнього середовища за рахунок залучення нових управлінських і технологічних рішень щодо охорони навколишнього середовища для забезпечення сталого розвитку економіки територій та господарюючих суб'єктів у рамках дії даного коридору;
- ✦ нарощування зацікавленості інвесторів у функціонуванні техно-ресурсного транснаціонального коридору за рахунок його ефективності;
- ✦ покращення бізнес-взаємодії між виробничими підприємствами та фінансовими інституціями, що забезпечуватиме додаткове інвестиційне зростання і прибутковість для акціонерів у рамках функціонування пропонованого коридору;
- ✦ гармонізацію фінансово-статистичних даних щодо експорту-імпорту зацікавлених сторін, що забезпечить збалансованість фінансової системи, покращення моніторингу і контролю, зниження рівня тінізації економіки (яка в Україні, за оцінкою Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (*Association of Chartered Certified Accountants – ACCA*), становить 45,16%, або 1,095 трлн грн з ВВП у 2,38 трлн грн) та нарощування бюджетних надходжень тощо.

Підкреслимо, що задіявана додатково методологія щодо специфічних порогових (граничних) індикаторів оцінювання прояву зниження чисельності платників податків на теренах України у зв'язку зі зниженням чисельності населення (впливатиме на інвестиційну віддачу від формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору) досить перспективна. Адже наявна потреба в сучасному інструментарії щодо попередження критичних ситуацій і досягнення стратегічних завдань та цілей безпечного економічного розвитку за впливу ресурсних обмежень з позиції стратегіології розвитку. Вона також може служити науковою основою для розробки заходів з нейтралізації негативних впливів за зниження чисельності платників податків, планування та програмування заходів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, особливо під час загострення ресурсних обмежень та їхнього упередження, підвищуючи тим рівень збалансованості фінансової системи держави та її фінансової безпеки, обґрунтованість прийняття управлінських рішень на різних рівнях, виходячи з парадигми державотворчого патріотизму нації та мотивації в інвестиційному зростанні в контексті формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору.

Балтійсько-Чорноморський транснаціональний техно-ресурсний коридор у межах задіявання інвестиційних платформ та відповідного фінансово-податкового механізму інвестиційного зростання сприятиме забезпеченню більш тісної інтеграційної співпраці з державами Азії, Африки та всієї Європи, що позиціону-

ватиме його також як новаційно-емерджентний коридор міжконтинентального значення.

ВИСНОВКИ

Україні, як досить великій та ресурсозабезпеченій європейській державі зі значними незадіяними фінансово-інвестиційними потенціалами логічно «висувати у світ» (пропагувати) ідеологію формування та включатись у безпосередню реалізацію Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору зі створенням відповідних інвестиційних платформ, котрий забезпечить як її поступальне економічне зростання, так і покращення добробуту її населення.

Загалом, формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору посилить позиції України в Європейському регіоні, а також підвищить значення Європейського Союзу у світовому Євро-Атлантичному просторі, що по-новому перебудує та вдосконалив логістику європейських держав, посилюючи їхні можливості на міжнародних фінансових і товарних ринках.

Очевидно, що цілеспрямоване формування Балтійсько-Чорноморського транснаціонального техно-ресурсного коридору на засадах програмно-цільового управління (власне, він за своєю організаційно-функціональною структурою значно відрізнятиметься від традиційних елементів впливу на фінансово-економічні процеси через систему задіявання інвестиційних платформ), як новаційного інструментарного апарату в сучасній економіці зростання, забезпечить якісну переорієнтацію та кількісну фінансову віддачу, виходячи з раціонального використання наявних ресурсів та незадіяних потенціалів окремих (визначених) господарюючих суб'єктів і територій. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Активізація інвестиційного процесу в Україні: кол. монографія/Т. В. Майорова, М. І. Діба, С. В. Онишко та ін. Київ: КНЕУ, 2012. 472 с.
2. Бузько І. Р., Чиж В. І., Тищенко А. Ю. Інвестиційна політика у глобальному вимірі: формування та реалізація: монографія. Луганськ: Вид-во СНУ ім. Даля, 2011. 192 с.
3. Войтенко Т. С., Гнатенко О. А. Місце фінансових важелів у функціонуванні фінансового механізму підприємства. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=21681>
4. Володін С. А., Георгієв В. А. Іноваційно-інвестиційне забезпечення виробництва біопалива. *Землеробство*. 2015. Вип. 2. С. 98–101.
5. Гаврилюк О. В. Іноземні інвестиції. Київ: Інститут світової економіки і міжнародних відносин, 1998. 500 с.
6. Формування організаційно-економічного механізму державної стратегії розвитку інвестиційного потенціалу регіону: монографія/В. М. Гончаров, Г. І. Сорокуров, А. Є. Пожидаєв та ін. Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. 155 с.
7. Єрмілова К. В. Прямі іноземні інвестиції в умовах формування глобального економічного простору: монографія. Донецьк: ТОВ «Східний видавничий дім», 2013. 140 с.
8. Затонацька Т. Г. Бюджетно-податкове регулювання інвестиційної діяльності в Україні: монографія. Київ: Задруга, 2012. 299 с.
9. Захарін С. В. Сучасні теорії і концепції інвестицій. *Вісник Хмельницького національного університету*. Сер.: Економічні науки. 2009. № 4. Т. 2. С. 74–77.

10. Захарченко В. І., Акулюшина М. О. Динаміка інвестиційно-інноваційних процесів у нестабільному середовищі: монографія. Херсон: Олді-плюс, 2013. 212 с.

11. Кабанов В. Г. Державне регулювання та активізація діяльності на ринку фінансових інвестицій в Україні: монографія. Київ: ТОВ «Дорадо-Друк», 2009. 356 с.

12. Карпінський Б. А. Стратегіологія розвитку економічної системи государства: основы, финансовые вызовы, диспропорции // В кн.: Финансовое управление развитием экономических систем: монография/ под общ. ред. С. С. Чернова. Новосибирск: СИБПРИНТ, 2012. 217 с.

13. Карпінський Б. А., Максимів Д. Я., Карпінська О. Б., Гасюк Р. В. Децентралізація як каталізатор активізації інвестиційних платформ у системі транскордонної інтеграції. *Бізнес Інформ*. 2016. № 10. С. 71–78.

14. Карпінський Б. А. Збалансованість фінансової системи: методологія, оцінка, порівняння: монографія. Львів: Логос, 2005. 496 с.

15. Карпінський Б. А. Концепція формування та розвитку державотворчого патріотизму нації з позиції податкової домінанти. Львів: ЛДФА, 2014. 12 с.

16. Касич А. О. Розвиток інвестиційно-інноваційних процесів в Україні: джерела, оцінка, перспективи: монографія. Кременчук: ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2008. 406 с.

17. Колесова І. В. Фінансовий механізм корпорацій та напрямки його модернізації. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2011. № 1. С. 229–240.

18. Кравців В. С., Мельник М. І., Антонов В. Б. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України: проблеми та політика активізації: монографія. Львів: ІРД НАН України, 2011. 368 с.

19. Лушкін В. А. Інвестиції та економічний розвиток: монографія. Житомир, 2002. 256 с.

20. Максимів Д. Я. Фінансовий механізм інвестиційного росту як основа стабільності економіки держави. *Сталій розвиток економіки*. 2015. № 2 (27). С. 61–66.

21. Мерзляк А. В. Механізми державного управління іноземними інвестиціями: регіональний аспект: монографія. Київ: Вид-во УАДУ, 2002. 300 с.

22. Огородник В. О. Краудфандинг як інноваційний інструмент модернізації національної фінансово-інвестиційної системи. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2014. Вип. 3 (44). С. 103–105.

23. Приходько В. П. Інвестиційний розвиток територіально-виробничих комплексів: теорія та методологія: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 318 с.

24. Столяров В. Ф., Шинкарьок О. В. Основи формування фінансового механізму державного регулювання регіонального розвитку. URL: http://zbirnik.bukuniver.edu.ua/issue_articles/9.pdf

25. Федун Л. І. Інституційна платформа підвищення інноваційно-інвестиційної активності в агропромисловому виробництві України. *Економіка АПК*. 2014. № 3. С. 79–86.

26. Samuels W. J., Biddle J. E., and Davis J. B. (ed.). A Companion to the History of Economic Thought. Oxford, 2003. 730 p. URL: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/9780470999059.fmatter/pdf>

27. Karpinski B., Zalutka N. Formation and development of tax control in Ukraine: resources aspect // Rynek kapitalowy a koniunktura gospodarca 2010: perspektywa makroekonomiczna/pod redakcja Andrzeja T. Szablewskiego, Marka Martina: monografie. Poland, Lodz: Politechnika Lodzka, 2011. S. 107–130.

28. Karpinsky B. A., Bozshko S. M. Economic growth at sustainable development of economy: monografy. Lviv : Prostir-M, 2006. 376 p.

REFERENCES

Buzko, I. R., Chyzh, V. I., and Tyshchenko, A. Yu. *Investytsiina polityka u hlobalnomu vymiri: formuvannia ta realizatsiia* [Investment Policy in a Global Dimension: Formation and Implementation]. Luhansk: Vyd-vo SNU im. Dalia, 2011.

Fedun, L. I. "Instytutsiina platforma pidvyshchennia innovatsiino-investytsiinoi aktyvnosti v ahropromyslovomu vyrobnytstvi Ukrainy" [Institutional platform for improving innovation and investment activity in agro-industrial production in Ukraine]. *Ekonomika APK*, no. 3 (2014): 79–86.

Havryliuk, O. V. *Inozemni investytsii* [Foreign investments]. Kyiv: Instytut svitovoi ekonomiky i mizhnarodnykh vidnosyn, 1998.

Honcharov, V. M. et al. *Formuvannia orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu derzhavnoi stratehii rozvytku investytsiinoho potentsialu rehionu* [Formation of organizational and economic mechanism of the state strategy of development of investment potential of the region]. Luhansk: Noulidzh, 2012.

Kabanov, V. H. *Derzhavne rehulivannia ta aktyvizatsiia diialnosti na rynku finansovykh investytsii v Ukraini* [State regulation and activation of activity in the market of financial investments in Ukraine]. Kyiv: Dorado-Druk, 2009.

Karpinskiy, B. A. "Strategiologiya razvitiya ekonomicheskoy systemy gosudarstva: osnovy, finansovyye vyzovy, disproportsi" [The strategiology of development of the economic system of the state: fundamentals, financial challenges, disproportions]. In *Finansovoye upravleniye razvitiyem ekonomicheskikh system*. Novosibirsk: SIBPRINT, 2012.

Karpinskyi, B. A. et al. "Detsentralizatsiia yak katalizator aktyvizatsii investytsiinykh platform u systemi transkordonnoi in-tehratsii" [Decentralization as a catalyst for the intensification of investment platforms in the system of cross-border integration]. *Biznes Inform*, no. 10 (2016): 71–78.

Karpinskyi, B. A. *Zbalansovanist finansovoi systemy: metodolohiia, otsinka, porivniannia* [Balance of the financial system: methodology, evaluation, comparison]. Lviv: Lohos, 2005.

Karpinskyi, B. A. *Kontsepsiia formuvannia ta rozvytku derzhavotvorchoho patriotyzmu natsii z pozytzii podatkovoi dominanty* [The concept of the formation and development of the nation-state patriotic state from the position of the tax dominant]. Lviv: LDFA, 2014.

Kasych, A. O. *Rozvytok investytsiino-innovatsiinykh protsesiv v Ukraini: dzherela, otsinka, perspektyvy* [Development of investment and innovation processes in Ukraine: sources, assessment, prospects]. Kremenchuk: Kremenchutska miska drukarnia, 2008.

Kolesova, I. V. "Finansovyi mekhanizm korporatsii ta napriamky yoho modernizatsii" [Financial mechanism of corporations and directions of its modernization]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, no. 1 (2011): 229–240.

Kravtsiv, V. S., Melnyk, M. I., and Antonov, V. B. *Zaluchennia priamykh inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy: problemy ta polityka aktyvizatsii* [Attraction of direct foreign investments into the Ukrainian economy: problems and policy of activation]. Lviv: IRD NAN Ukrainy, 2011.

Karpinski, B., and Zalutka, N. "Formation and development of tax control in Ukraine: resources aspect". In *Rynek kapitalowy a koniunktura gospodarca 2010: perspektywa makroekonomiczna*, 107–130. Poland, Lodz: Politechnika Lodzka, 2011.

Karpinsky, B. A., and Bozshko, S. M. *Economic growth at sustainable development of economy*. Lviv: Prostir-M, 2006.

Lushkin, V. A. *Investytsii ta ekonomichnyi rozvytok* [Investments and economic development]. Zhytomyr, 2002.

Maksymiv, D. Ya. "Finansovyi mekhanizm investytsiinoho rostu yak osnova stabilnosti ekonomiky derzhavy" [Financial mechanism of investment growth as the basis of the stability of the state's economy]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 2 (27) (2015): 61–66.

Merzlyak, A. V. *Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia inozemnyimi investytsiiami: rehionalnyi aspekt* [Mechanisms of Public Governance of Foreign Investments: Regional Aspect]. Kyiv: Vyd-vo UADU, 2002.

Maierova, T. V. et al. *Aktyvizatsiia investytsiinoho protsesu v Ukraini* [Activation of the investment process in Ukraine]. Kyiv: KNEU, 2012.

Ohorodnyk, V. O. "Kraudfandyng yak innovatsiinyi instrument modernizatsii natsionalnoi finansovo-investytsiinoi systemy" [Kraudfunding as an innovative tool for modernizing the national financial and investment system]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, no. 3 (44) (2014): 103–105.

Prykhodko, V. P. *Investytsiyni rozvytok terytorialno-vyrobny-chykh kompleksiv: teoriia ta metodolohiia* [Investment development of territorial production complexes: theory and methodology]. Donetsk: Yuho-Vostok, 2012.

Stoliarov, V. F., and Shynkariuk, O. V. "Osnovy formuvannya finansovoho mekhanizmu derzhavnoho rehuliuвання rehionalnoho rozvytku" [Fundamentals of the financial mechanism of state regulation of regional development]. http://zbirnik.bukuniver.edu.ua/issue_articles/9.pdf

Samuels, W. J. et al. "A Companion to the History of Economic Thought". <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/9780470999059.fmatter.pdf>

Voitenko, T. S., and Hnatenko, O. A. "Mistse finansovykh vazheliu u funktsionuvanni finansovoho mekhanizmu pidpriemstva" [Place of financial leverage in the functioning of the financial mechanism of the enterprise]. <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=21681>

Volodin, S. A., and Heorhiiev, V. A. "Innovatsiino-investytsiine zabezpechennia vyrobnytstva biopalyva" [Innovative invest-

ment support for biofuel production]. *Zemlerobstvo*, no. 2 (2015): 98-101.

Yermilova, K. V. *Priami inozemni investytsii v umovakh formuvannya hlobalnoho ekonomichnoho prostoru* [Direct foreign investment in the context of the formation of the global economic space]. Donetsk: Skhidnyi vydavnychiy dim, 2013.

Zakharin, S. V. "Suchasni teorii i kontseptsii investytsii" [Modern theories and concepts of investment]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*. Ser.: Ekonomichni nauky vol. 2, no. 4 (2009): 74-77.

Zakharchenko, V. I., and Akuliushyna, M. O. *Dynamika investytsiino-innovatsiinykh protsesiv u nestabilnomu seredovyshchi* [Dynamics of investment-innovation processes in an unstable environment]. Kherson: Oldi-plus, 2013.

Zatonatska, T. H. *Biudzhethno-podatkovye rehuliuвання investytsiinoi diialnosti v Ukraini* [Budget and tax regulation of investment activity in Ukraine]. Kyiv: Zadruga, 2012.

УДК 334:336.1:352

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ: ПЕРШІ КРОКИ РОЗВИТКУ ТА СТАРІ ПРОБЛЕМИ*

© 2017 ШУБЕНКО І. А.

УДК 334:336.1:352

Шубенко І. А. Децентралізація – перші кроки розвитку та старі проблеми

Метою статті є розробка пропозицій щодо пошуку шляхів удосконалення матеріальної та фінансової баз об'єднаних територіальних громад. Нині відбувається процес децентралізації влади, що полягає в передачі на місцевий рівень повноважень держави. Сьогодні можна констатувати як успішні кроки цієї реформи, так і те, що залишаються старі проблеми в об'єднаних територіальних громадах. Одними з таких проблем є практична відсутність у громад землі сільськогосподарського призначення та виплата заробітної плати неофіційно, що скорочує податкову базу для формування фінансових ресурсів громади. Перше питання потребує вирішення через низку організаційно-правових заходів, друге – через систему стимулювання створення офіційних робочих місць. Керівники громад можуть не лише допомагати у створенні нових робочих місць у галузі сільського господарства, але і брати участь у створенні аграрних кооперативів, використовуючи комунальні ресурси. Ці заходи нададуть змогу розширити фінансові ресурси, що стимулюватиме самостійність громад.

Ключові слова: децентралізація, фінансова децентралізація, органи місцевого самоврядування, об'єднана територіальна громада, ресурси громади, робочі місця.

Табл.: 3. Бібл.: 14.

Шубенко Інна Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту, Житомирський національний агроекологічний університет (Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна)

E-mail: INNA75@ukr.net

УДК 334:336.1:352

Шубенко И. А. Децентрализация – первые шаги развития и старые проблемы

Целью статьи является разработка предложений по поиску путей совершенствования материальной и финансовой баз объединенных территориальных общин. Сейчас происходит процесс децентрализации власти, который заключается в передаче на местный уровень полномочий государства. Сегодня можно констатировать как успешные шаги этой реформы, так и то, что остаются старые проблемы в объединенных территориальных общинах. Одними из таких проблем являются практическое отсутствие у общин земли сельскохозяйственного назначения и выплата заработной платы неофициально, что существенно сокращает базу налогообложения для формирования финансовых ресурсов общины. Первый вопрос требует решения с помощью организационно-правовых мер, второй – с использованием системы стимулирования создания официальных рабочих мест. Руководители общин могут не только помогать в создании новых рабочих мест в отрасли сельского хозяйства, но и принимать активное участие в создании аграрных кооперативов, используя коммунальные ресурсы. Эти меры дадут возможность расширить финансовые ресурсы, стимулировать самостоятельность общин.

Ключевые слова: децентрализация, финансовая децентрализация, органы местного самоуправления, объединенная территориальная община, ресурсы общины, рабочие места.

Табл.: 3. Библ.: 14.

Шубенко Инна Андреевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры финансов и кредита, Житомирский национальный агроэкологический университет (Старый бульвар, 7, Житомир, 10008, Украина)

E-mail: INNA75@ukr.net

UDC 334:336.1:352

Shubenko I. A. The Decentralization – First Steps of Development and Old Problems

The article is aimed at developing proposals to find ways to improve the material and financial bases of the United territorial communities. The process of decentralization of power, which is going on currently, means transferring the authorities of the State to the local level. Today we can acknowledge both the successful steps of this reform and the fact that old problems are persistent in the United territorial communities. To the problems of such kind belong the virtual lack of agricultural land in communities and the payment of salaries informally, which significantly reduces the taxation base, necessary for development of the community's financial resources. The first of the above issues needs to be addressed through institutional and legal measures, and the second – through a system of incentives for the creation of official jobs. The community leaders may not only assist into creating new jobs in the agricultural sector, but also take an active part in the creation of agrarian cooperatives, making use of communal resources. These measures will provide an opportunity to increase financial resources and encourage the communities' autonomy.

Keywords: decentralization, financial decentralization, local government bodies, united territorial community, community resources, jobs.

Tbl.: 3. Bibl.: 14.

Shubenko Inna A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, of the Department of Finance and Credit, Zhytomyr National Agroecological University (7 Staryi Bulvar, Zhytomyr, 10008, Ukraine)

E-mail: INNA75@ukr.net

* Стаття підготовлена відповідно до затвердженої наукової теми кафедри фінансів та кредиту Житомирського національного агроекологічного університету: «Фінанси в умовах бюджетної децентралізації», номер державної реєстрації 0116U004551.